

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Budgetunderlag
2018–2020

Budgetunderlag 2018–2020

Titel: Budgetunderlag 2018–2020
Utgivare: Boverket, februari, 2017
Upplaga: 1
Tryck: Boverket internt
ISBN tryck: 978-91-7563-439-5
ISBN pdf: 978-91-7563-440-1
Diarienummer: 4248/2016

Publikationen kan beställas från Boverket.

Webbplats: www.boverket.se/publikationer
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Publikationen finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Innehåll

Inledning.....	4
Boverkets uppdrag och målstruktur	4
Inriktning för Boverkets verksamhet 2018 - 2020	4
Bidrag och stöd	5
Översikt över Boverkets finansiering	6
Investeringar i anläggningstillgångar	8
Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	9
4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet.....	9
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	11
1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer	11
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	14
1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	14
13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	15
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.....	19
1:1 Bostadspolitisk utveckling	19
1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	20
1:4 Innovativt byggande (2015).....	22
1:4 Boverket	23
1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	31
1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande.....	33
1:9 Investeringstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	34
Kreditgarantier.....	35
Förvärvsgarantier	36
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	37
1:15 Hållbara städer.....	38
Utgiftsområde 21 Energi	39
1:3 Insatser för uthållig energianvändning	39

Inledning

Boverkets uppdrag och målstruktur

Boverket är ansvarig myndighet för samhällsplanering, byggande och boende. Uppdraget enligt instruktion innebär stor bredd. Detta ställer krav på samarbete och samverkan med många myndigheter och aktörer, både nationellt och internationellt. I Boverkets värdegrund ingår att vara en aktiv och lyhörd lagspelare i samhällsbyggnadsprocessen och myndighetens arbete präglas av dialog, kunskap och kompetens. För att genomföra uppdraget och för att bidra till de politiska målen i politikområdet så håller Boverket en tät dialog med sin uppdragsgivare.

Boverkets arbete utgår ifrån tre fokusområden

- Städer
- Boende
- Byggnader

Fokusområdena grundar sig på lagar, förordningar samt EU:s rättsakter och är en sammanfattning och tolkning av de mål som formulerats av regeringen och riksdagen.

Inriktning för Boverkets verksamhet 2018 - 2020

Bostadsbyggandet i Sverige ligger för närvarande på en hög nivå, samtidigt som många individer fortsatt står utanför bostadsmarknaden. Åtgärder behövs för att trygga bra bostäder åt alla, dvs. i hållbara miljöer med god gestaltning och planerade för attraktivitet, trygghet och hemkänsla.

Boverket fortsätter arbetet med att förenkla och underlätta för långsiktigt hållbart byggande. Det sker främst genom att vägleda verksamma inom planering och byggande i tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen (gäller bland annat för kommuner och länsstyrelser). Det görs också genom kontinuerligt arbete med förenkling av byggregler och med fortsatt arbete för att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen. Inför framtiden behöver Boverket fortsätta tänka nytt, satsa strategiskt på förändring och skapa innovationer för att byggande och förtätning ska ske hållbart. Boverket behöver därmed samverka än mer med övriga aktörer i syfte att använda den samlade kunskapen inom området.

Under 2016 har stöd och bidrag vuxit både till antal och i medel. Detta medför både anpassnings- och systemutveckling av nytt bidragssystem och nya e-tjänster, liksom ökade insatser för information och utbildning. För att hantera de krav som ställs på Boverkets verksamhet under de närmsta 5-10 åren, med att fler ska erbjudas bostad, räcker det inte att senarelägga eller omprioritera planerad verksamhet. Kompetensen behöver kompletteras internt, framförallt inom IT-området. Genom digitalisering av processerna för planering och byggande kan arbetet för att åstadkomma en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen stärkas och påskyndas.

Utvecklingen kring digitaliseringen fortgår, och med det kvarstår behovet för myndigheter, länsstyrelser och kommuner att prioritera en effektiv informationsdelning, med standardiserade integrationsgränssnitt och informationsmängder. Digital och standardiserad samordningsfunktion för data ger nya förutsättningar inom stadsplaneringen. I flera av pågående projekt vad gäller digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen där Boverket medverkar, är syftet att ta fram anpassade gränssnitt och standardiserade data eller tjänster.

Regeringen prioriterar digitalt först inom bland annat plan- och byggprocessen, och Boverket ser behov av att förstärka sin medverkan i att utveckla och säkerställa en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i en digital miljö. För att öka bostadsbyggandet, genom att

hitta snabbare, enklare och billigare lösningar, är möjligheter i och med digitaliseringen faktorer som Boverket behöver planera för.

Inför budgetperioden 2018-2020 ser Boverket behov av att äska utökade medel, kopplat till de utvecklingsbehov och möjligheter som digitaliseringen och medföljande teknikutveckling för med sig. Fortsatt arbete bör innefatta digital planerings- och bygginformation, säkerställande av standarder, gränssnitt och informationsflöde mellan samhällsbyggandets aktörer.

Utvecklingsarbetet ska bygga på etablerade standarder, beakta pågående utvecklingsprojekt och aktiviteter för digitalisering av samhällsbyggandet.

Bidrag och stöd

Boverket disponerar över flera anslag för stöd och bidrag. Beslut om att bevilja och betala ut stöd och bidrag sker under skilda budgetår, och ofta med flera år emellan. För anslagen avseende stöd och bidrag gäller:

- Ett beställningsbemyndigande måste finnas om beslut ska kunna fattas om bidrag som medför att utgifter under följande budgetår överstiger 10 miljoner kronor eller tio procent av det tilldelade anslaget.
- Disponibla medel på anslaget måste finnas det budgetår utbetalning ska ske, antingen genom regeringsbeslut om att Boverket får disponera ett överfört anslagssparande eller genom tilldelning av anslag.
- Om det fortfarande finns behov av medel två år efter det att anslaget senast var uppfört på budgeten kan ett anslag i vissa fall behöva återuppföras på budgeten.

Dessa villkor måste vara uppfyllda för att Boverket ska kunna bevilja medel som utbetalas följande budgetår, och för att kunna infria tidigare ingångna åtaganden.

För att kunna infria ingångna åtaganden presenteras i budgetunderlaget det prognostiserade behovet för berörda anslag av bemyndiganden och behov av att få disponera anslagsbehållning. Boverket vill understryka att prognoserna, som bygger på sökandens uppgifter om sluttidpunkter för projekten, är känsliga för oförutsägbara avvikelser i genomförandet av de beviljade projekten.

Översikt över Boverkets finansiering

Översikt över Boverkets finansiering (belopp i tkr)

Anslag	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknad	2019 Beräknad	2020 Beräknad
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg					
4 :05 ap 10 Investeringsstöd (äldreboende)	270 771	295 500	395 500	395 500	395 500
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning					
1 :15 ap 1 Upprustning av skollokaler	59 794	330 000	480 000		
1 :15 ap 2 Upprustning av utemiljöer		150 000	200 000		
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid					
1 :05 ap 1 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	8 476	10 147	9 852	9 852	9 852
13 :02 ap 4 Investeringsbidrag (allmänna samlingslokaler)	23 354	28 382	28 328	28 382	23 382
13 :02 ap 5 Bidrag för verksamhetsutveckling	8 572	23 782	23 782	33 782	33 782
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik					
1 :01 ap 3 Bostadspol.utv. - del till Boverket	4 829	250			
1 :02 ap 1 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	-1 453	5 000	8 120	9 000	19 500
1 :03 ap 1 Stöd ordna bostad	815	1 000	5 000	5 000	5 000
1 :04 ap 1 (2015) Innovativt byggande	4 230	4 026			
1 :04 ap 1 Boverket: Förvaltningskostnader	196 084	193 722	198 082	201 980	206 405
1 :04 ap 5 Eurokoder och standarder	6 125	7 210	7 000	7 000	7 000
1 :04 ap 7 Marknadskontroll	7 077	7 000	7 000	7 000	7 000
1 :04 ap 9 Byggproduktförordningen	1 997	2 060	2 000	2 000	2 000
1 :04 ap 10 PBL kompetensinsatser	8 000	15 000	15 000	15 000	15 000
1 :06 ap 1 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	-0				
1 :10 ap 1 (2015) Stöd gällande utveckling i strandnära lägen	2 715				
1 :11 ap 1 Utvecklingsprojekt för jämställda offentliga miljöer	10 042				
1 :07 ap 1 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus	843	778 000	800 000	800 000	800 000
1 :07 ap 2 Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden	150 527	200 000	200 000	200 000	200 000
1 :08 ap 1 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande	1 850 000	1 800 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000

Anslag	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknad	2019 Beräknad	2020 Beräknad
1 :09 ap 3 Investeringsstöd för anordande av hyresbostäder och bostäder för studerande	1 181	2 678 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000
Utgiftsområde 20: Hållbara städer					
1 :15 ap 1 Hållbara städer - del till Boverket	6 607	3 965	2 500		
Utgiftsområde 21: Energi					
1 :02 ap 4 Byggnaders energiprestanda	12 843	13 000	13 000	13 000	13 000
Avgiftsinkomster som disponeras					
- Garantiavgifter (kreditgarantier och förvärvsgarantier)	29 797	20 400	19 200	18 000	16 800
Övriga inkomster som disponeras					
- Bidrag	6 493	5 000	5 000	5 000	5 000
- Kreditgarantier (återvinningar och fin. intäkter) *	6 795	4 050	2 300	2 800	11 400
- Övrigt (fin. intäkter, 4 § m.m.) *	1 549	1 500	1 500	1 500	1 500

* Antagande om positiv reporäntan först 2018.

Investeringar i anläggningstillgångar

Verksamhetsinvesteringar, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2021 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar						
Immateriella investeringar	2 911	7 000	5 000	1 000	1 000	1 000
Datasystem, rättigheter m.m.	2 911	7 000	5 000	1 000	1 000	1 000
Materiella investeringar	77	1 800	1 000	1 000	1 000	1 000
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	77	1 800	1 000	1 000	1 000	1 000
Summa verksamhetsinvesteringar	2 988	8 800	6 000	2 000	2 000	2 000
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret*	2 690	8 800	6 000	2 000	2 000	2 000
Summa finansiering	2 690	8 800	6 000	2 000	2 000	2 000

* 2 kap.1 § kapitalförsörjningsförordningen.

Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2021 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	9 362	8 380	12 980	14 980	12 380	9 880
Nyupplåning	2 690	8 800	6 000	2 000	2 000	2 000
Amorteringar	3 672	4 200	4 000	4 600	4 500	4 300
UB lån i Riksgäldskontoret	8 380	12 980	14 980	12 380	9 880	7 580
Beslutad/föreslagen låneram	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Ränteutgifter	-39	-40	-20	10	40	50
Finansiering av räntor och amorteringar						
- Utgiftsområde 18, anslag 5:1 ap 1	3 633	4 160	3 980	4 610	4 540	4 350

Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet

Anslagspost 10 Investeringsstöd till äldreboende

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	300 000	295 500	395 500	395 500	395 500
Anslagssparande från föregående år	736	29 229			
Indragning	-736	-29 229			
Tillgängligt anslag	300 000	295 500	395 500	395 500	395 500
Utgift	270 771	295 500	395 500	395 500	395 500
Utestående åtagande vid årets slut	93 526	500 000			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 295,5 miljoner kronor.

Av anslaget får 295,1 miljoner kronor användas för utgifter i enlighet med förordningen (2007:159) om investeringsstöd till äldreboende och förordning (2016:848) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla boende för äldre personer.

Av anslagsposten får Boverket använda 0,5 miljoner kronor för eget arbete kopplat till förordningarna. Resterande medel får användas först efter beslut av regeringen.

Förslag

- Boverket föreslår bemyndiganderamar enligt tabell nedan.

Bemyndigande och disponering av anslagsbehållning

Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2121 - Beräknat
Ingående åtaganden	381 778	93 526	450 000			
Förändrade ärenden	42 266					
Nya åtaganden	24 785	450 000	400 000			
Infriade åtaganden	270 771	93 526	350 000	300 000	100 000	100 000
Utestående åtaganden vid årets slut	93 526	450 000	500 000			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	583 000	513 000	513 000			

Bakgrund och anslagsberäkning

Anslagsposten avser två stödförordningar. Stödet enligt förordningen (2007:159) om investeringsstöd till äldreboenden m.m. kommer att avvecklas helt under 2017. Sista dag för projektstart var den 31 december 2014. Sökanden hade sedan två år på sig för att färdigställa projekten och sedan ytterligare sex månader för att ansöka om utbetalning.

Förordning (2016:848) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer infördes den 15 november 2016 och gäller för projekt som påbörjats tidigast den 1 januari 2016.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer

Anslagspost 1 Upprustning av skollokaler

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	330 000 *	330 000	480 000		
Anslagssparande från föregående år	11 779	127 778			
Indragning	-11 779	-127 778			
Tillgängligt anslag	330 000	330 000	480 000		
Utgift	59 794	330 000	480 000		
Utestående åtagande vid årets slut	107 564 **	328 000	0		

* Högst 180 miljoner kronor avser skollokaler och högst 150 miljoner kronor utemiljöer.

** 91,6 miljoner kronor avser skollokaler och 16 miljoner kronor utemiljöer.

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 330 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för utgifter i enlighet med 3 § förordningen (2015:552) om statsbidrag för upprustning av skollokaler och av utemiljöer vid skolor, förskolor och fritidshem.

Av anslagsposten får Boverket använda högst 2 miljoner kronor för att administrera anslaget.

Förslag

- Boverket föreslår anslag i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2017, prop. 2016/17:1.

Bemyndigande och disponering av anslagsbehållning

Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2121 - Beräknat
Ingående åtaganden	4 017	91 611	328 000			
Förändrade ärenden						
Nya åtaganden	107 564	328 000				
Infriade åtaganden	4 017	91 611	328 000			
Utestående åtaganden vid årets slut	107 564**	328 000	0			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	1 160 000*	480 000				

* Tilldelat bemyndigande för 2016 avser både skollokaler och utemiljöer.

** 91,6 miljoner kronor avser skollokaler och 16 miljoner kronor utemiljöer.

Bakgrund och anslagsberäkning

Stödet för upprustning av skollokaler trädde ikraft den 1 november 2015 och sista dag för ansökan är den 1 april 2018. Arbete med stödet visar att en stor del av ansökningarna inte är fullständiga. Många kompletteringar måste krävas in innan beslut om stöd kan fattas.

Anslagspost 2 Upprustning av utemiljöer**Anslagsöversikt**

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	*	150 000	200 000		
Anslagssparande från föregående år		142 428			
Indragning		-142 428			
Tillgängligt anslag		150 000	200 000		
Utgift		150 000	200 000		
Utestående åtagande vid årets slut		190 000	0		

* En anslagspost under 2016, se ap 1.

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 150 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för utgifter i enlighet med 3 a § förordningen om statsbidrag för upprustning av skollokaler och av utemiljöer vid skolor, förskolor och fritidshem.

Av anslagsposten får Boverket använda högst 1 miljoner kronor för att administrera anslaget.

Förslag

- Boverket föreslår anslag i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2017, prop. 2016/17:1.

Bemyndigande och disponering av anslagsbehållning

Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2121 - Beräknat
Ingående åtaganden	*	15 953	190 000			
Förändrade ärenden						
Nya åtaganden	*	190 000				
Infriade åtaganden	*	15 953	190 000			
Utestående åtaganden vid årets slut		190 000	0			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam		200 000				

*Anslaget var under 2016 en anslagspost.

Bakgrund och anslagsberäkning

Stödet för upprustning av skollokaler trädde ikraft den 1 juni 2016 och sista dag för ansökan är den 1 april 2018. Arbete med stödet visar att en stor del av ansökningarna inte är fullständiga. Många kompletteringar måste krävas in innan beslut om stöd kan fattas.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler

Anslagspost 1 Stöd till icke-statliga kulturlokaler

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	9 851	9 851	9 852	9 852	9 852
Anslagssparande från föregående år	1 591	1 375			
Indragning	-1 591	-1 079			
Tillgängligt anslag	9 851	10 147	9 852	9 852	9 852
Utgift	8 476	10 147	9 852	9 852	9 852
Utestående åtagande vid årets slut	6 944	6 944			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 9,9 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för stöd till icke-statliga kulturlokaler, dock främst för ändring, tillbyggnad och handikappanpassning av sådana lokaler, i enlighet med förordningen (1990:573) om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler.

Av anslagsposten får Boverket använda högst 0,2 miljoner kronor för att administrera anslaget. Boverket får disponera en anslagskredit om 0,296 miljoner kronor.

Anslagsbehållning som disponeras 2017 är 3 procent.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2018-2020 i enlighet med förslagen i budgetpropositionen för 2017, prop. 2016/17:1.
- Boverket föreslår bemyndiganderamar enligt tabell nedan.
- Boverket föreslår att anslagskrediten sätts till 3 procent.

Bemyndigande

Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2121 - Beräknat
Ingående åtaganden	7 422	6 944	6 944			
Förändrade ärenden	1 853					
Nya åtaganden	9 851	6 944	6 944			
Infriade åtaganden	8 476	6 944	6 944	3 472	2 083	1 389
Utestående åtaganden vid årets slut	6 944	6 944	6 944			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	9 000	9 000	9 000			

Bakgrund och anslagsberäkning

Samlingslokaldelegationen fattar i slutet av februari varje år beslut om nya stöd. Två faktorer som påverkar beslutsutrymmet är det tillgängliga anslaget för året samt storlek och utnyttjandegrad på bemyndiganderamen. Utbetalning av bidrag sker först när projekt är avslutade, ibland efter flera år.

13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler**Anslagspost 4 Investeringsbidrag****Anslagsöversikt**

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	23 382	28 382	28 382	28 382	23 382
Anslagssparande från föregående år	3 564	28			
Indragning	-3 564	-28			
Tillgängligt anslag	23 382	28 382	28 382	28 382	23 382
Utgift	23 354	28 382	28 382	28 382	23 382
Utestående åtagande vid årets slut	27 398	27 398			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 23,4 miljoner kronor.

Medlen får användas för bidrag för köp, ny- eller tillbyggnad, ombyggnad, standardhöjande reparationer eller tillgänglighetsskapande åtgärder för personer med funktionshinder i enlighet med förordning (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler. I enlighet med förordningen ska storstädernas socioekonomiskt utsatta områden särskilt prioriteras och med inriktning på lokaler för ungdomar.

Av anslagsposten får Boverket använda högst 1,17 miljoner kronor för att administrera anslaget. Boverket får disponera en anslagskredit om 2,5 miljoner kronor.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2018-2020 i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2017, prop. 2016/17:1.
- Boverket föreslår bemyndiganderamar enligt tabell nedan.
- Boverket föreslår att anslagskrediten sätts till 2,5 miljoner kronor.

Bemyndigande

Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2121 - Beräknat
Ingående åtaganden	27 701	27 398	27 398			
Förändrade ärenden	331					
Nya åtaganden	22 212	27 398	27 398			
Infriade åtaganden	22 184	27 398	27 398	18 000	5 000	4 398
Utestående åtaganden vid årets slut	27 398	27 398	27 398			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	32 000	30 000	30 000			

Bakgrund och anslagsberäkning

Ansökningarna till innevarande års beslutsomgång ska ha inkommit under föregående år och Samlingslokaldelegationen fattar beslut vid utgången av maj månad innevarande budgetår. Två faktorer som påverkar beslutsutrymmet är det tillgängliga anslaget för året och storleken samt utnyttjandegrad på bemyndiganderamen. De projekt som beviljas stöd betalas ut i efterhand och det bidrar till en osäkerhet hur mycket medel det finns att besluta om då projekten löper över flera budgetår.

Den 1 februari 2017 börjar en ny stödförordning att gälla. Förordning (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler ersätter förordning (1996:1593) om bidrag till allmänna samlingslokaler.

Anslagspost 5 Bidrag för verksamhetsutveckling

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	8 782	23 782	23 782	33 782	8 782
Anslagssparande från föregående år	0	210			
Indragning	0	-210			
Tillgängligt anslag	8 782	23 782	23 782	33 782	8 782
Utgift	8 782	23 782	23 782	33 782	8 782
Utestående åtagande vid årets slut	0				

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 23,8 miljoner kronor.

Medlen får användas för bidrag för verksamhetsutveckling i enlighet med förordningen (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler. I enlighet med förordningen ska storstädernas socioekonomiskt utsatta områden särskilt prioriteras och med inriktning på lokaler för ungdomar.

Av medlen får Boverket använda högst 0,75 miljoner kronor för administrativa kostnader.

Av medlen får Boverket använda högst 1 miljon kronor till särskilda informationsinsatser i syfte att skapa föreningsdrivna mötesplatser, särskilt i storstädernas socioekonomiskt utsatta områden och med inriktning på lokaler för ungdomar.

Boverket ska senast den 31 augusti 2017 inkomma med en lägesrapport om arbetet med att skapa föreningsdrivna mötesplatser, särskilt i storstädernas socioekonomiskt utsatta områden och med inriktning på lokaler för ungdomar.

Av medlen på anslagsposten får 4,98 miljoner kronor användas för bidrag till Bygdegårdarnas Riksförbund, Folkets Hus och Parker och Riksföreningen Våra Gårdar enligt den fördelning som Boverket beslutar. Bidragen ska användas dels för organisationernas allmänna informations-, rådgivnings- och utvecklingsarbete, dels för respektive organisations arbete i anslutning till ansökningar om statligt stöd. Arbetet ska särskilt prioritera storstädernas socioekonomiskt utsatta områden.

Boverket ska utöver den återrapportering som ska göras enligt förordningen även inkomma med en sammanfattande redogörelse för vad bidraget till riksorganisationerna har använts till.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2018-2020 i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för år 2017, prop. 2016/17:1.

Bakgrund och anslagsberäkning

Sedan 2007 fördelar Samlingslokaldelegationen de medel som är tillgängliga för bidrag till verksamhetsutveckling till allmänna samlingslokaler vid ett tillfälle per år, före utgången av december månad. Från och med 2012 ingår även under anslagsposten medel anslagna för de tre riksorganisationernas verksamhet i samband med bidraget.

Eftersom inget anslagssparande beräknas uppkomma framöver, med nuvarande förutsättningar, kommer utgiften årligen att bli lika stor som tilldelade medel för anslagsposten.

Den 1 februari 2017 började en ny stödförordning att gälla. Förordning (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler ersätter förordning (1996:1593) om bidrag till allmänna samlingslokaler.

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

1:1 Bostadspolitisk utveckling

Anslagspost 3 Bostadspol. utv. - del till Boverket

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	4 850	250			
Anslagssparande från föregående år	198	21			
Indragning	-198	-21			
Tillgängligt anslag	4 850	250			
Utgift	4 829	250			
Utestående åtagande vid årets slut	0	0			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 0,25 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för genomförandet av uppdraget att lämna förslag som bidrar till enhetlighet i kontrollen av egenskaper hos serietillverkade hus (dnr N2016/05609/PUB).

Bakgrund och anslagsberäkning

Anslaget för bostadspolitisk utveckling får användas till utgifter för insatser inom det bostadspolitiska området. Enligt budgetpropositionen för 2017, prop. 2016/17:1, beräknas anslaget till 20 miljoner kronor årligen 2018 till 2020. Regeringen beslutar efterhand hur anslaget fördelas på olika anslagsposter.

1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag

Anslagspost 1 Stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	99 500	99 500	99 500	99 500	99 500
Anslagssparande från föregående år	93 463	100 953			
Indragning	-93 463	-100 953			
Tillgängligt anslag	99 500	99 500	99 500	99 500	99 500
Utgift	-1 453	5 000	8 120	9 000	19 500
Utestående åtagande vid årets slut	10 620	15 620			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 99,5 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2002:664) om statligt stöd för vissa kommunala åtaganden för boendet.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2018–2020 på 50 miljoner kronor.
- Boverket föreslår bemyndiganderamar enligt tabell nedan.

Bemyndigande

Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2121 - Beräknat
Ingående åtaganden	10 783	10 620	15 620			
Förändrade ärenden						
Nya åtaganden	0	5 000	5 000			
Infriade åtaganden	163	0	3 120	4 000	14 500	
Utestående åtaganden vid årets slut	10 620	15 620	17 500			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	50 000	43 000	30 000			

Villkor för bemyndigandet

Bemyndiganderamen för anslag 1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag avser ekonomiska åtaganden som har reglerats i avtal för omstrukturering av kommunala bostadsföretag.

Bakgrund och anslagsberäkning

Efterfrågan på statligt stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag har varit marginell under senare år. En förklaring är att antalet outhyrda lägenheter minskat kraftigt under senare år även i de kommuner som skulle kunna vara aktuella för stöd.

En höjning av räntan till mera normala nivåer skulle innebära att företagen möter en successivt ökad räntenivå och ökade räntekostnader, vilket skulle minska det ekonomiska utrymmet för att bl.a. hantera framtida avvecklingar.

De aktuella bostadsföretagen bör dock i huvudsak kunna förväntas klara den framtida anpassningen av lägenhetsbestånden till befolkningsutvecklingen med egna medel, varför någon ökad efterfrågan på statligt stöd av dessa orsaker inte kan förväntas under de närmaste åren. I enstaka fall kan det dock, främsta av andra orsaker, uppkomma behov av sådant stöd.

Boverket föreslår med hänsyn till vad som anförts att anslagsbeloppet minskas och att 50 miljoner kronor anvisas för ändamålet för vart och ett av åren 2018–2020.

1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad**Anslagspost 1 Stöd ordna bostad****Anslagsöversikt**

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	43 000	43 000	43 000	43 000	43 000
Anslagssparande från föregående år	42 450	42 185			
Indragning	-42 450	-42 185			
Tillgängligt anslag	43 000	43 000	43 000	43 000	43 000
Utgift	815	1 000	5 000	5 000	5 000
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev tilldelas anslagsposten 43 miljoner kronor.

Anslagsposten avser statligt bidrag till kommuner enligt förordningen (2007:623) om statliga bidrag för kommunala hyresgarantier.

Förslag

- Boverket föreslår ett årligt anslag under perioden 2018-2020 med 5 miljoner kronor.

Bakgrund och anslagsberäkning

Stödet omfattar prövning och beviljande av statligt bidrag för kommunala hyresgarantier. Ett 30-tal kommuner har använt sig av kommunala hyresgarantier som uppfyller kraven för statligt bidrag. Sedan införandet av stödet 2007 har utbetalat belopp endast under ett år (2011) överstigit en miljon kronor. Boverket förväntar inte någon markant ökning av antalet ansökningar för åren 2018-2020.

1:4 Innovativt byggande (2015)

Anslagspost 1 Innovativt byggande

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	0	0	0		
Anslagssparande från föregående år	8 659	4 429	412		
Indragning	0	0			
Tillgängligt anslag	8 659	4 429	412		
Utgift	4 230	4 017	0		
Utestående åtagande vid årets slut	3 018	0			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagposten 0 kronor och en anslagsbehållning på 4,4 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för att främja innovativt byggande av bostäder för unga i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2013:145) om stöd för innovativt byggande av bostäder för unga. Anslagsposten får även användas för Boverkets merkostnader för att administrera anslaget.

Bakgrund och anslagsberäkning

Anslagsposten avslutas 2017.

1:4 Boverket

Anslagspost 1 Förvaltningskostnader

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	191 419	193 722	198 082	201 980	206 405
Anslagssparande från föregående år	7 032 *	981			
Indragning	-1 385	0			
Tillgängligt anslag	197 065	193 722	198 082	201 980	206 405
Utgift	196 084	193 722	198 082	201 980	206 405
Utestående åtagande vid årets slut					

* Inkluderar omdisponerade medel från anslag 1:5 ap 12 Statligt stöd för inventering av bostadsbestånd ur tillgänglighetssynpunkt med 2 541 tkr.

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 193,7 miljoner kronor.

1. Anslagsposten får användas för förvaltningskostnader, dock inte för sådana kostnader som är hänförliga de helt avgiftsfinansierade kreditgarantierna.
2. Anslagsposten får användas för deltagande i standardiseringsarbete. Boverket får använda dessa medel, samt de övriga medel verket prioriterar, för uppdrag till den svenska standardiseringsorganisationen rörande standardiseringen inom Boverkets ansvarsområde.
3. Anslagsposten får användas för genomförandet av det svenska ordförandeskapet i den multilaterala organisationen Visions and Strategies around the Baltic Sea (VASAB) (dnr 2016/07459/PBB).

Anslagsbehållning som disponeras av Boverket är 5,7 miljoner kronor. Boverket får disponera en anslagskredit om 5,8 miljoner kronor under 2017.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2018-2020 i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2017, prop. 2016/17.1.
- Boverket föreslår tillägg för nedan beskrivna insatser och område med 10 miljoner kronor årligen 2018-2019, därefter med 5 miljoner kronor för 2020.
- Boverket föreslår att anslagskrediterna sätts till 3 procent.

Bakgrund och anslagsberäkning för nytt äskanden

Digitalisering av delar i plan- och byggprocessen har sedan tidigare genomförts på lokal nivå i kommunerna, men resultatet har blivit fragmenterat, dvs. att det ser olika ut och att det saknas gemensamma standarder. Trots att flertalet detaljplaner tas fram med stöd av digital teknik finns stora brister i möjligheterna att hantera informationsflöde mellan myndigheter eller göra sammanställningar av gällande planer. En mängd projekt och aktiviteter har genomförts utan att nyttan av digitaliseringen kunnat tillgodogöras.

Sedan en längre tid finns en stor mängd ”digitala byggstenar” tillgängliga inom samhällsbyggnadsprocessen. En geodatasamverkan är t.ex. etablerad mellan stat och kommun där standardiserade digitala nationella grunddata för geografisk information finns tillgänglig. Lantmäteriet förvaltar nationella register för fastigheter, byggnader och lägenheter. Boverket har etablerat en standard för digital detaljplaneinformation. Planeringsunderlag för översiktsplanering finns digitalt i form av olika bestämmelsekartor för markreglerande bestämmelser, riksintressen m.m. tas fram av nationella myndigheter. I flertalet kommuner finns olika handläggningssystem för bygglov samtidigt som det saknas enhetliga e-tjänster eller standardiserad information och gränssnitt.

Genom regeringsuppdrag till Lantmäteriet och Boverket pågår kartläggning av pågående aktiviteter för digitalisering och analys av behov av bland annat författningsreglering av grundkarta och detaljplan. Uppdragen är viktiga steg, men betydligt större insatser kommer att krävas för att nå målet, dvs. en sammanhållen digital samhällsbyggnadsprocess. Nyttan ligger i att både åstadkomma en effektiv process och att nå andra fördelar som ökat medborgarinflytande och att studera alternativa scenarier.

- **En effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen genom digitalisering av processerna för planering och byggande**

Boverket behöver förstärka sin medverkan i att utveckla och säkerställa en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i en digital miljö. Uppgifterna bör innefatta digital planerings- och bygginformation, säkerställande av standarder, gränssnitt och informationsflöde mellan samhällsbyggandets aktörer. Utvecklingsarbetet ska bygga på etablerade standarder och beakta pågående utvecklingsprojekt och aktiviteter för digitalisering av samhällsbyggandet. Några av åtgärderna som behövs för att skapa en sammanhållen digital samhällsbyggnadsprocess nämns nedan.

- För planeringsunderlag från nationella myndigheter som riksintressen och markreglerande bestämmelser, behöver en digital standard etableras och informationsflöden säkerställas.
- Projekt för digital standard för översiktsplaner har påbörjats men mycket arbete kvarstår och de nu gällande översiktsplanerna är generellt utformade utan hänsyn till gemensam standard.
- Digital standard för detaljplaner behöver fastställas. System och modeller för aktualisering och ajourhållning behöver tas fram och beslutas. Gränssnitt och digitala informationsflöden mellan aktörer behöver utvecklas och säkerställas för att effektivisera försörjning av planeringsunderlag, överklagandeprocesser m.m.
- Boverket behöver se till att de krav som ställs i förhållande till byggreglerna kan hanteras och kontrolleras digitalt i byggprocessens olika delar. Det innebär att regler, standarder och funktionskrav behöver vara definierade som digitala informationsbehållare. För att detta ska bli möjligt behöver arbetet med att ta fram gemensamma standarder och tjänstekataloger intensifieras. Boverket deltar redan idag aktivt i arbetet med standardiseringsarbete genom olika tekniska kommittéer, både nationellt och på EU-nivå, men detta arbete behöver prioriteras och stärkas framöver. Digitalt tillgängliga byggregler och digitalt tillgängliga produkttegenskaper skulle möjliggöra vidarutveckling av befintliga byggnadsinformationsmodeller (CAD/BIM-modeller).
- Boverket ser även behovet av att gå vidare med utvecklingsområden kopplade till ny teknik för att kunna bedöma utvärdera och testa nya krav som uppkommer relaterat till byggreglerna.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2018-2020 i enlighet med nedanstående tabell

Åskade medel avseende en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen genom digitalisering av planering- och byggprocesserna, tkr

Aktivitet	2018	2019	2020
En effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen genom digitalisering av planering- och byggprocesserna	10 000	10 000	5 000

Anslagspost 5 Eurokoder och standarder**Anslagsöversikt**

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Anslagssparande från föregående år	735	1 085			
Indragning	-525	-875			
Tillgängligt anslag	7 210	7 210	7 000	7 000	7 000
Utgift	6 125	7 210	7 000	7 000	7 000
Utestående åtagande vid årets slut	9 000 *	3 000 *			

* Avser avtal med Swedish Standards Institute (SIS) för att göra eurokoderna tillgängliga

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 7 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för att i första hand göra eurokoderna, och i andra hand övriga standarder inom byggområdet, tillgängliga.

Anslagsbehållningen som disponeras 2017 är 3 procent. Boverket får disponera en anslagskredit om 210 tusen kronor.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2018–2020 i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2014, prop. 2013/14:1. Anslaget kan dock behöva korrigeras för kommande omförhandling av avtalet.
- Boverket föreslår att anslagskrediterna sätts till 3 procent.

Bakgrund och anslagsberäkning

Anslagsposten disponeras av Boverket för att göra eurokoderna tillgängliga och översätta

standarder. Av anslagsposten kommer 6 miljoner kronor per år att användas för att göra eurokoderna tillgängliga enligt avtal med Swedish Standards Institute (SIS). Avtalet började gälla den 1 juli 2013 och är femårigt. Boverket har utestående åtaganden vid 2017 års slut motsvarande 3 miljoner kronor. Omförhandling av avtalet med SIS måste vara klart senast den 1 juli 2018, vilket innebära justering av åtaganden men som även kan påverka utgiftens storlek. Medel för detta måste finnas i Boverkets regleringsbrev 2018.

En förutsättning för att tillgängliggöra eurokoderna är att dessa är översatta till svenska. Boverket har därför översatt eurokoderna, men nya rättelser och tillägg kommer kontinuerligt.

Analysen om tillgängliga standarder och andra standarder inom byggsektorn som Boverket genomförde år 2013 visade att även andra standarder behöver tillgängliggöras och eventuellt också översättas. Boverket uppskattar kostnaden för översättningar av eurokoder och andra standarder inom byggområdet som det finns hänvisningar till i byggreglerna till en miljon kronor per år under perioden 2017–2020.

Anslagspost 7 Marknadskontroll

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Anslagssparande från föregående år	77	0			
Indragning	0	0			
Tillgängligt anslag	7 077	7 000	7 000	7 000	7 000
Utgift	7 077	7 000	7 000	7 000	7 000
Utestående åtagande vid årets slut	0	0			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 7 miljoner kronor som ska disponeras för genomförande av marknadskontroll av byggprodukter.

Anslagsbehållningen som disponeras 2017 är 3 procent. Boverket får disponera en anslagskredit om 210 tusen kronor.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2013, prop. 2012/13:1.
- Boverket föreslår att allt anslagssparande från varje år framöver får disponeras.
- Boverket föreslår att anslagskrediten sätts till 3 procent.

Bakgrund och anslagsberäkning

Marknadskontrollen styrs av bland annat av förordningen (2005:893) om marknadskontroll av varor, plan- och bygglagen (2010:900), EU-förordningen 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll samt Förordningen (EG) nr 765/2008. Krav ställs också på myndigheters samarbete med ekonomiska aktörer och på samarbete mellan marknadskontrollmyndigheter både på EU, nationell samt nordisk nivå.

Boverket är ansvarig myndighet för marknadskontroll av byggprodukter, inklusive hissar, skidliftar och vissa pannor. Boverkets uppgift är att utöva tillsyn över att byggprodukter är lämpliga för avsedd användning för att ingå i byggnadsverk.

Marknadskontroll kan ske på två olika sätt, genom kontroll av dokumenten som ligger till grund för CE-märkning, respektive kontroll att uppgivna värden stämmer överens med deklarerade genom provning. Provningstiden och kostnaderna varierar beroende på vilken produkt som kontrolleras. Provningarna kan vara både tidskrävande och dyra.

Efter genomförda provningar ska Boverket vidta de åtgärder som behövs för att de formella eller tekniska avvikelser som uppdagas, rättas till. Den proaktiva marknadskontrollens fält- och provningsverksamhet beräknas generera ett stort antal tillkommande myndighetsärenden. Därtill kommer de reaktiva anmälningensärenden som också ska hanteras. I båda dessa typer av aktiviteter behöver resurserna kunna disponeras på ett flexibelt sätt.

Fördelningen mellan arbetsuppgifterna fältverksamhet och myndighetsuppgifter kommer att fluktuera mellan åren beroende på omfattningen av både kontroller och resultat. Omfattning av antalet ärenden kommer att öka då fler standarder tas fram efter hand.

Det finns ett fortsatt stort behov av informationsinsatser så de ekonomiska aktörerna är förberedda om de blir föremål för marknadskontroll.

Specifika produktområden väljs ut i slutet av året då en marknadskontrollplan upprättas för nästkommande år.

Planerade insatser inom en treårsperiod är svåra att precisera. Med hjälp av utvecklade arbetsrutiner kommer Boverket att fortsätta arbetet med marknadskontroll av byggprodukter, främst inom det harmoniserade området enligt CPR, med syfte att stärka tilltron till prestandadeklarerade och CE-märkta byggprodukter. Arbetet kommer också att fokuseras på gemensamma insatser med andra stater som är anslutna till den inre marknaden, för att utbyta information, kompetens och metoder för marknadskontroll på byggprodukter.

Anslagspost 9 Byggproduktförordningen

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Anslagssparande från föregående år	69	63			
Indragning	-9	-3			
Tillgängligt anslag	2 060	2 060	2 000	2 000	2 000
Utgift	1 997	2 060	2 000	2 000	2 000
Utestående åtagande vid årets slut	0	0	0	0	0

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 2 miljoner kronor.

Anslagsposten disponeras av Boverket för att finansiera driften av den kontaktpunktverksamhet som infördes under 2013 för att bl.a. svara på frågor om regler för byggprodukter som ska säljas på den svenska marknaden.

Anslagsbehållningen som disponeras 2017 är 3 procent. Boverket får disponera en anslagskredit om 60 tusen kronor.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2017 – 2020 i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2014, prop. 2013/14:1.
- Boverket föreslår att anslagskrediten sätts till 3 procent.

Bakgrund och anslagsberäkning

Anslaget används för arbete med den svenska kontaktpunkten för byggprodukter, och för relaterat informationsarbete. Den 1 juli 2013 trädde EU:s byggproduktförordning i kraft fullt ut. Sedan dess krävs prestandadeklaration och CE-märkning för de byggprodukter som säljs, om de omfattas av en harmoniserad standard. Den svenska kontaktpunkten för byggprodukter informerar aktörer från både Sverige och andra länder om vad som gäller när de ska sälja sina produkter i Sverige.

Anslaget används också till information riktad till den svenska branschen om prestandadeklaration och CE-märkning av byggprodukter. Området som omfattas av reglerna utökas ständigt i och med att harmoniserade standarder för nya produktområden tillkommer och befintliga standarder revideras. Boverket representerar Sverige i EU när det gäller genomförande och utveckling av byggproduktförordningen. Information till och dialog med berörda branschorganisationer och myndigheter ger Boverket bättre underlag till och bidrar till delaktighet i EU-arbetet. Detta sker genom Boverkets webbplats, artiklar i branschpress, seminarier och andra möten både på plats och på distans.

Anslagspost 10 PBL kompetensinsatser

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	8 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Anslagssparande från föregående år	0	0			
Indragning	0	0			
Tillgängligt anslag	8 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Utgift	8 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Utestående åtagande vid årets slut	0	0	0	0	0

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 15 miljoner kronor för genomförandet av uppdraget att genomföra kompetensinsatser kring plan- och bygglagen (dnr N2016/07801/PBB).

Anslagsbehållning som disponeras av Boverket 2017 är 3 procent. Boverket får disponera en anslagskredit om 450 tusen kronor.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag med 15 miljoner kronor för 2018-2020 i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2017, prop. 2016/17:1.
- Boverket föreslår att anslagskrediten sätts till 3 procent.

Bakgrund och anslagsberäkning

Regeringen har uppdragit åt Boverket att genomföra kompetensinsatser för att främja en mer enhetlig och effektiv tillämpning av plan- och bygglagen (dnr N2016/07801/PBB). Kompetensinsatserna ska pågå 2017-2020 och är en förlängning samt utvidgning av arbetet i regeringsuppdraget 2014-2016 (dnr S2014/2439/PBB).

Uppdraget består av följande delar:

- PBL-utbildning för anställda i kommuner och på länsstyrelser samt övriga berörda aktörer.
- Vidareutveckling av nätverk för PBL-experten.
- Utveckling av ytterligare vägledningar om hur PBL-systemet bör tillämpas.

Flera utredningar har genom åren pekat på att det huvudsakliga problemet med utdragna plan- och byggprocesser inte är bestämmelserna i PBL i sig utan tillämpningen av dessa bestämmelser. Till exempel har kompetensfrågor lyfts fram som en trång sektor för ett ökat bostadsbyggande av Planprocessutredningen i betänkandet Bättre samarbete mellan stat och kommun vid planering och byggande (SOU 2015:109). Det är därför viktigt att det görs fortsatta insatser för att upprätthålla, stärka och fördjupa kompetensen.

Boverket anser att fortsatta insatser behöver bedrivas långsiktigt och metodiskt och att grundutbildningar riktade till tjänstemän på kommuner och länsstyrelser behöver vidareutvecklas och breddas med anpassning till andra aktörer som har inflytande på plan- och byggprocessen. En generell kompetensbrist rapporteras inom hela samhällsbyggnadsprocessen, inte minst på grund

av generationsskiftet, och det behövs fördjupade och kvalificerade utbildningsinsatser som syftar till att stärka kompetensen hos personer med ansvar i komplexa planprocesser såväl som inom andra delar av plan- och byggprocessen. Ett organiserat arbete med PBL-nätverk som gynnar erfarenhetsutbyte och lärande över hela landet behöver vidareutvecklas. Boverkets vägledningar för hur PBL bör tillämpas behöver fördjupas och kompletteras och vid ändringar i lag, förordning och föreskrifter krävs särskilda utbildningsinsatser.

Boverket anser därför att det är av största vikt att arbetet planeras och genomförs med kontinuitet och systematik och föreslår därför att anslagsposten tilldelas 15 miljoner kronor årligen för 2018-2020, i enlighet med regeringens uppdrag N2016/07801/PBB.

Sammanställning över anslag 1:4 Boverket, tkr

Ekonomisk översikt över disponering av medel

Anslag	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Utg.område 18, 1:4 ap 1	196 084	194 703	198 082	201 980	206 405
Utg.område 18, 1:4 ap 5	6 125	7 210	7 000	7 000	7 000
Utg.område 18, 1:4 ap 7	7 077	7 000	7 000	7 000	7 000
Utg.område 18, 1:4 ap 9	1 997	2 060	2 000	2 000	2 000
Utg.område 18, 1:4 ap 10	8 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Summa	219 283	225 973	229 082	232 980	237 405

1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer

Anslagspost 1 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	800 000	778 000	800 000	800 000	800 000
Anslagssparande från föregående år	0	799 157			
Indragning	0	-799 157			
Tillgängligt anslag	800 000	778 000	800 000	800 000	800 000
Utgift	843	778 000	800 000	800 000	800 000
Utestående åtagande vid årets slut	0	350 000			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 778 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för stöd till renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2016:837) om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden.

Av anslagsposten får Boverket använda en miljon kronor för att administrera anslaget.

Förslag

- Boverket föreslår anslagstilldelning för åren 2018-2020 med 800 miljoner kronor.
- Boverket föreslår bemyndiganderamar enligt tabell nedan.

Bemyndigande och disponering av anslagsbehållning

Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2121 - Beräknat
Ingående åtaganden	0	0	350 000			
Förändrade ärenden	0	0				
Nya åtaganden	0	350 000	350 000			
Infriade åtaganden	0	0	350 000	200 000	100 000	50 000
Utestående åtaganden vid årets slut	0	350 000	350 000			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	350 000	350 000	350 000			

Bakgrund och anslagsberäkning

Förordningen trädde i kraft den 1 oktober 2016. Initialt har det inte varit något högt söktryck men

Boverket tillsammans med länsstyrelserna kommer att genomföra ytterligare insatser för att öka intresset för stödet.

Anslagspost 2 Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Anslagssparande från föregående år	0	49 473			
Indragning	0	-49 473			
Tillgängligt anslag	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Utgift	150 527	200 000	200 000	200 000	200 000
Utestående åtagande vid årets slut	49 575	50 000			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 200 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2016:398) om stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden.

Av anslaget får Boverket använda 2,5 miljoner kronor för att administrera stödet.

Förslag

- Boverket föreslår anslagstilldelning för åren 2018-2020 med 200 miljoner kronor.
- Boverket föreslår bemyndiganderamar enligt tabell nedan.

Bemyndigande och disponering av anslagsbehållning

Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2121 - Beräknat
Ingående åtaganden	0	49 575	50 000			
Förändrade ärenden	0	0				
Nya åtaganden	49 575	50 000	50 000			
Infriade åtaganden	0	49 575	50 000	35 000	10 000	5 000
Utestående åtaganden vid årets slut	49 575	50 000	50 000			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	50 000	50 000	50 000			

Bakgrund och anslagsberäkning

Stödet började gälla den 1 juli 2016. Under 2016 genomfördes 2 beslutsomgångar. Till dessa beslutsomgångar inkom ansökningar motsvarande ca 680 miljoner kronor. Stöd beviljades med ca 198 miljoner kronor. Boverket ser därför en efterfrågan och behov av stödet under 2018-2020.

1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande

Anslagspost 1 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	1 850 000	1 800 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Anslagssparande från föregående år	0	0			
Indragning	0	0			
Tillgängligt anslag	1 850 000	1 800 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Utgift	1 850 000	1 800 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 1,8 miljarder kronor.

Anslagsposten får användas för stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2016:364) om statsbidrag till kommuner för ökat bostadsbyggande.

Av anslagsposten får Boverket använda 0,5 miljoner kronor för att administrera anslaget.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2018-2020 i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2017, prop. 2016/17:1.

Bakgrund och anslagsberäkning

Stödet infördes under 2016. 111 kommuner fick ta del av stödet. Boverket bedömer att fler kommuner kommer att ansöka om stödet 2017-2020.

1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande

Anslagspost 3 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	2 178 000	2 678 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000
Anslagssparande från föregående år	0	2 176 819			
Indragning	0	-2 176 819			
Tillgängligt anslag	2 178 000	2 678 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000
Utgift	1 181	2 678 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000
Utestående åtagande vid årets slut	799	3 000 000			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 2,7 miljarder kronor.

Anslagsposten får användas för investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2016:880) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla hyresbostäder och bostäder för studerande och förordningen (2016:881) om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande.

Av anslagsposten får Boverket använda 6 miljoner kronor för att administrera anslaget.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2018-2020 i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2017, prop.2016/17:1.

Bemyndigande och disponering av anslagsbehållning

Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2121 - Beräknat
Ingående åtaganden	0	799	3 000 000			
Förändrade ärenden						
Nya åtaganden	799	3 000 000	3 000 000			
Infriade åtaganden	0	799	3 000 000	1 500 000	1 000 000	500 000
Utestående åtaganden vid årets slut	799	3 000 000	3 000 000			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	3 000 000	3 000 000	3 000 000			

Bakgrund och anslagsberäkning

Anslagsposten omfattar två förordningar. Förordningen (2016:880) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla hyresbostäder och bostäder för studerande infördes den 15 november 2016 och gäller för bostäder som har påbörjats tidigast den 25 mars 2015 och senast den 28 februari 2017.

Förordningen (2016:881) om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande började gälla 1 januari 2017. Det finns inget uttalat slutdatum i förordningen.

Stödet är i en uppstartsfas och Boverket förväntar sig att antalet ansökningar kommer att öka.

Kreditgarantier**Kreditgarantier****Anslagsöversikt**

Prognos över garantistocken för Kreditgarantier, tkr

	2016 utfall	2017 prognos	2018 prognos	2019 prognos	2020 prognos
Garanterat belopp	1 985 109	1 700 000	1 600 000	1 500 000	1 400 000

Verksamheter där avgiftsintäkter disponeras, tkr.

	2016 utfall	2017 prognos	2018 prognos	2019 prognos	2020 prognos
Avgifter och återvinningar	36 433	24 450	21 500	18 600	17 200
Ränteintäkter	-10 841	-11 000	0	2 200	11 000
Förluster	0	6 000	6 000	6 000	6 000
Förvaltningskostnader	6 024	5 000	5 000	5 000	5 000
Avsättning till fond	17 493	2 450	10 500	9 800	17 200
Fonderade medel	2 252 026	2 254 476	2 264 976	2 274 776	2 291 976

Villkor enligt regleringsbrev

Boverket får under 2017 ställa ut kreditgarantier enligt förordningen (2004:105) om statlig kreditgaranti för lån för bostadsbyggande m.m., förordningen (2007:624) om statliga ersättningsgarantier för bostäder och förordningen (2002:664) om statligt stöd för vissa kommunala åtaganden för boendet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst ett belopp av 10 miljarder kronor.

Boverket får under 2017 ställa ut kreditgarantier enligt förordningen (2008:20) om statliga kreditgarantier för förvärv av bostad sam inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst ett belopp om 5 miljarder kronor.

Förslag

- Boverket föreslår att vid kreditgarantier för ny- och ombyggnad får ställa ut garantier intill ett belopp på högst 10 miljarder kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden.
- Boverket föreslår att för förvärvsgarantier för förstagångsköparens förvärv av bostad får myndigheten ställa ut förvärvsgarantier intill ett belopp om högst 5 miljarder kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden.

- Vidare föreslås att Boverket inte ska tillämpa 25a § avgiftsförordningen (1992:191) inom verksamheten med kreditgarantier.

Bakgrund

I kreditgarantier ingår följande garantiformer:

- För ny- och ombyggnad inklusive så kallade ersättningsgarantier.
- För avlösen av kommunala borgensåtaganden.
- För lån som kooperativa hyresrättsföreningar tar upp för förvärv.
- Kreditgarantier för vissa kommunala åtaganden för boendet.

Förvärvsgarantier omfattar garantier för räntebetalningar för lån som upptas av förstagångsköpare vid förvärv av permanentbostad. Förvärvsgarantier togs i bruk under 2008 och intresset från långivare och andra aktörer på marknaden har varit mycket svalt. Sedan garantiformen togs i bruk har endast en garanti ställts ut. Boverket föreslog 2014 i rapport 2014:33 *Etableringshinder på bostadsmarknaden* att garantiformen skulle avvecklas. I avvaktan på regeringens ställningstagande inkluderas garantiformen i aktuellt budgetunderlag.

Båda garantiformerna redovisas och finansieras utanför statsbudgeten. Garantiavgiften ska vara kostnadstäckande och storleken fastställs av Boverket. Inkomsterna får disponeras av Boverket.

Antalet kreditgarantiavtal ökade under 2016 jämfört med 2015. Det råder en fortsatt hög aktivitet på bostadsmarknaden som möjliggör att fler bostadsprojekt startas i kombination med en önskan hos långivarna att försäkra sig mot risker i bostadsfinansieringar. Boverket bedömer att användandet av kreditgarantier under byggtiden kommer att ligga kvar på den högre nivån under resten av budgetperioden. Omsättningshastigheten på garantier under byggtiden är däremot hög med korta löptider vilket gör att garantistocken inte växer i samma omfattning som ökningen av tecknade kreditgarantiavtal. Inom de närmaste åren kommer ett stort antal ersättningsgarantier förfalla vilket också påverkar garantistockens storlek under budgetperioden.

Den förväntade förlusten i den utestående garantistocken bedöms av Boverket till ca 28,4 miljoner kronor per den 21 december 2016. Antalet infrianden har under de senaste åren varit få.

Under dessa förutsättningar beräknas garantistocken att minska från dagens cirka 2 000 miljoner kronor till 1 400 miljoner kronor vid utgången av 2020. Vid antagen utveckling av garantistocken skulle fonderade medel utvecklas enligt ovanstående tabell.

Förvärvsgarantier

Förvärvsgarantier har redovisats under Kreditgarantier.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

1:14 Hållbara städer

Anslagspost 1 Hållbara städer - del till Boverket

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	2 500	4 500			
Anslagssparande från föregående år	106 310	10 893	3 035		
Indragning	-91 310	-8 393			
Tillgängligt anslag	17 500	7 000	3 035		
Utgift	6 607	3 965	2 500		
Utestående åtagande vid årets slut	1 567	0			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 4,5 miljoner kronor och med en anslagsbehållning på 2,5 miljoner kronor.

Anslagsposten disponeras av Boverket för utbetalning av bidrag till åtgärder för att främja utvecklingen av hållbara städer samt för uppgifter enligt nedan. Av medlen får högst 2,5 miljoner kronor användas

- i Boverket för administration och eget arbete med anknytning till medlen, inklusive dokumentation, fortsatt drift av hemsida m.m. som tagits över från Delegationen för hållbara städer
- för att följa, dokumentera och stödja projekt som fått statligt stöd, erbjuda projekten möjlighet till kunskaps- och erfarenhetsutbyte och sprida erfarenheter
- för utvärdering av stödet.

Förslag

- Boverket föreslår ett anslagssparande med 2,5 miljoner kronor för den uppföljning och utvärdering av stödet som kommer genomföras under 2018.

Bemyndigande och disponering av anslagsbehållning

Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat	2121 - Beräknat
Ingående åtaganden	9 461	1 567				
Förändrade ärenden	3 651	102				
Nya åtaganden	0	0				
Infriade åtaganden	4 243	1 465				
Utestående åtaganden vid årets slut	1 567	0				
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	0					

Anslagsbehållning, tkr

	2016 Utfall	2017 Tilldelad	2018 Förslag	2019 Förslag	2020 Förslag
Anslagsbehållning som disponeras	15 000	7 000	2 500		

Bakgrund och anslagsberäkning

Anslagsposten avslutas 2017.

Utgiftsområde 21 Energi

1:3 Insatser för uthållig energianvändning

Anslagspost 4 Byggnaders energiprestanda

Anslagsöversikt

Anslagsöversikt, tkr

	2016 Utfall	2017 Prognos	2018 Beräknat	2019 Beräknat	2020 Beräknat
Tilldelat anslag	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Anslagssparande från föregående år	197	157			
Indragning	-197	-157			
Tillgängligt anslag	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Utgift	12 843	13 000	13 000	13 000	13 000
Utestående åtagande vid årets slut	0	0			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2017 tilldelas anslagsposten 13 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för genomförandearbete och uppföljning avseende Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda, samt genomförandearbete avseende individuell mätning av energi till följd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet.

Boverket får disponera en anslagskredit om 0,65 miljoner kronor.

Förslag

- Boverket föreslår att anslagsposten tilldelas 16 miljoner kronor årligen.
- Boverket föreslår anslagssparande med 3 procent.
- Boverket föreslår att anslagskrediten sätts till 0,65 miljoner kronor.

Bakgrund och anslagsberäkning

Boverket bedömer att den reella kostnaden för arbete med energideklarationer uppgår till 16 miljoner kronor per år, vilket är 3 miljoner kronor mer än tilldelat anslag för 2017. Ett av skälen till att Boverket bedömer en högre kostnad för att utföra aktiviteten framöver är att med början av 2018 kommer det krävas omdeklaration av byggnader vars energideklarationer är äldre än tio år. I samband med detta behöver Boverket genomföra omfattande informationsinsatser.

Det hör också ihop med myndighetens uppdrag att bidra till att åtgärderna vad gäller energideklarationer verkställs och därmed bidrar till en ökad rättssäkerhet genom att den som enligt lag är skyldig att vidta en åtgärd också uppmärksammas på det. Här behövs ytterligare ansträngningar. I dagsläget kan det röra sig om över 100 000 byggnader som trots krav på lämnad energideklaration, ännu inte har gjort det. Konsekvenserna av det blir bland annat en sämre fungerande marknad när byggnader säljs. Med en anslagsökning har Boverket möjlighet att genom underhåll och utveckling av energideklarationsregistret, genom tillsynsarbete samt

uppföljning och utveckling av systemet som helhet, kunna åstadkomma ett så effektivt styrmedel som möjligt.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se